

महाराष्ट्र शिक्षण सेवा, गट-क व जिल्हा तांत्रिक सेवा, गट-क यांमधील कर्मचा-यांची
 “उप शिक्षणाधिकारी व तत्सम पदे, महाराष्ट्र शिक्षण सेवा, गट-ब (प्रशासन शाखा)(राजपत्रित)” या
 पदांवर निवडीद्वारे नियुक्ती करण्यासाठी घेण्यात येणारी मर्यादित विभागीय स्पर्धा परीक्षा.
 Deputy Education Officer, Maharashtra Education Services, Gr.-B (Administrative Branch)
 (Gazetted), Limited Departmental Competitive Examination.

-: परीक्षा योजना :-

परीक्षेचा टप्पा - १. लेखी परीक्षा - एकूण प्रश्नपत्रिका - दोन. एकूण गुण - ४००
 २. मुलाखत - ५० गुण

प्रश्नपत्रिका क्रमांक व संकेतांक	विषय	दर्जा	प्रश्न-संख्या	गुण	माध्यम	कालावधी	परीक्षेचे स्वरूप
पेपर क्र. १- ४४	मराठी	बारावी	१५	३०	मराठी	एक तास	वस्तुनिष्ठ बहुपर्यायी
	इंग्रजी	बारावी	१५	३०	इंग्रजी		
	सामान्य अध्ययन	बारावी	४५	९०			
	शासनाशी संबंधित निवडक कायदे, संस्था, इ.	विभागामध्ये काम करण्यासाठी आवश्यक असलेले ज्ञान.	२५	५०	मराठी व इंग्रजी		
पेपर क्र. २- ४५	शासनाशी व विभागाशी संबंधित नियम, कायदे, इ.	विभागामध्ये काम करण्यासाठी आवश्यक असलेले ज्ञान.	१००	२००	मराठी व इंग्रजी	एक तास	

अभ्यासक्रमाकरिता पुढील पृष्ठ पहावे

पेपर क्रमांक - १

-:अभ्यासक्रम :-

अ.क्र.	घटक	गुण
१.	मराठी - सर्वसामान्य शब्द संग्रह, वाक्यरचना, व्याकरण, म्हणी व वाक्प्रचार यांचा अर्थ आणि उपयोग, तसेच उता-यांवरील प्रश्नांची उत्तरे.	३०
२.	इंग्रजी - Common vocabulary, Sentence structure, Grammar, Use of idioms and phrases & and their meaning and Comprehension of passage.	३०
३.	सामान्य ज्ञान	
	गणित (इयत्ता बारावी अनुसार)-	३०
	बुद्धीमत्ता चाचणी	२०
	चालू घडामोडी.	१०
	सामान्य ज्ञान - दैनंदिन घटना, नेहमीचे अनुभव, धर्म, साहित्य, राजकारण, शास्त्र, सामाजिक व औद्योगिक सुधारणा, क्रीडा या क्षेत्रातील महान व्यक्तींची कार्ये, सर्वसाधारणपणे भारताच्या विशेषतः महाराष्ट्राच्या इतिहासाची व भूगोलाची रूपरेषा यांवरील प्रश्न.	३०
४.	शासनाशी संबंधित निवडक कायदे, संस्था , इ.	५०
	१) माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५.	
	२) महाराष्ट्र राज्य लोक सेवा (अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती, विमुक्त जमाती, भटक्या जमाती/विशेष मागास प्रवर्ग व इतर मागास वर्ग यांचेकरिता आरक्षण) अधिनियम, २००१ (महा. अधिनियम क्र.८/२००४).	
	३) महाराष्ट्र लोकसेवा हक्क अधिनियम, २०१५ (सेवा हमी कायदा).	
	४) शासकीय कर्मचाऱ्यांच्या बदल्यांचे विनियमन व शासकीय कर्तव्ये पार पाडताना होणाऱ्या विलंबास प्रतिबंध अधिनियम, २००५.	
	५) शासनाची विधीविषयक कामकाज चालविण्याची नियमावली, १९८४ (नियम क्रमांक ९२ व १०९).	
	६) शाळा न्यायाधीकरण, सर्वोच्च व उच्च न्यायालयीन कामकाज व कार्यपध्दती (याचिका, अवमान याचिका, जनहित याचिका, सु-मोटो याचिका, इ.).	
	७) मानवी हक्क आयोग.	
	८) राज्य बाल हक्क संरक्षण आयोग.	

पेपर क्रमांक २ करिता पुढील पृष्ठ पहावे

पेपर क्रमांक - २

-: अभ्यासक्रम :-

अ.क्र	घटक व उपघटक	एकुण गुण
१.	भारताचे संविधान (सेवा विषयक बाबी व शिक्षणासंबंधीत कलमे) संसद व विधानमंडळ कामकाज व विविध समित्या.	१०
२.	१) महाराष्ट्र नागरी सेवा (सेवेच्या सर्वसाधारण अटी व शर्ती) नियम, १९८१.	४०
	२) महाराष्ट्र नागरी सेवा (शिस्त व अपील) नियम, १९७९.	
	३) महाराष्ट्र नागरी सेवा (वर्तणूक) नियम, १९७९.	
	४) महाराष्ट्र नागरी सेवा (पदग्रहण अवधी, स्वीयेत्तर सेवा, निलंबन काळातील प्रदाने) नियम, १९८१.	
	५) महाराष्ट्र नागरी सेवा (रजा) नियम, १९८१.	
	६) महाराष्ट्र नागरी सेवा (वेतन) नियम, १९८१.	
	७) महाराष्ट्र नागरी सेवा (निवृत्ती वेतन) नियम, १९८२.	
	८) महाराष्ट्र नागरी सेवा (अंशराशीकरण) नियम, १९८४.	
	९) मुंबई नागरी सेवा (प्रवासभत्ता) नियम, १९५९.	
	१०) विभागीय चौकशी नियम पुस्तिका.	
३.	१) माध्यमिक शाळा संहिता .	५०
	२) महाराष्ट्र खाजगी शाळांतील कर्मचारी (सेवेच्या शर्ती) अधिनियम, १९७७ व नियमावली, १९८१.	
	३) महाराष्ट्र शैक्षणिक परिसंस्था (व्यवस्थापन) अधिनियम, १९७६.	
	४) महाराष्ट्र शैक्षणिक परिसंस्था (व्यवस्थापन - हस्तांतरण) अधिनियम, १९७१.	
	५) महाराष्ट्र स्वयं-अर्थसहाय्यित शाळा (स्थापना व विनियमन) अधिनियम, २०१२.	
	६) महाराष्ट्र शैक्षणिक संस्था (कॅपिटेशन फी घेण्यास प्रतिबंध) अधिनियम, १९८७ व महाराष्ट्र शैक्षणिक संस्था (शुल्क विनियमन) अधिनियम, २०११.	
	७) महाराष्ट्र राज्य माध्यमिक व उच्च माध्यमिक शिक्षण मंडळ अधिनियम, १९६५/ विनियम, १९७७	
	८) विविध मंडळाच्या शाळा (CBSE, ICSE, IB, IGCSE) कार्यपध्दती.	
	९) बालकांच्या मोफत व सक्तीच्या शिक्षणाचा अधिकार अधिनियम, २००९, दुरुस्ती अधिनियम, २०१२ व नियमावली, २०११ .	
	१०) राष्ट्रीय शिक्षक शिक्षण परिषद (मान्यता, निकष, कार्यपध्दती) विनियमन, २०१४ .	
४.	विभागाशी संबंधित विषय (२५ प्रश्न / ५० गुण)	
अ.	१) शालेय शिक्षण विभागाची संरचना (प्रशासकीय विभाग व विविध संचालनालये) व त्यांच्या कार्यपध्दती.	१०
	२) राज्यस्तरीय संस्थांची कार्यपध्दत (शिक्षण व्यवसाय मार्गदर्शन, विज्ञान संस्था, आंग्लभाषा इ.)	
	३) प्रादेशिक विद्या प्राधिकरण, जिल्हा शैक्षणिक सातत्यपूर्ण व्यावसायिक विकास संस्था.	
	४) अधिकाऱ्यांची कर्तव्ये व जबाबदाऱ्या (संचालक, सह संचालक, उप संचालक, सहायक संचालक, प्रशासन अधिकारी, शिक्षणाधिकारी, गट शिक्षणाधिकारी, अधीक्षक (वेतन पथक), अधीक्षक (पोषण आहार), जिल्हा शिक्षण व प्रशिक्षण संस्था, इ.).	

ब.	१) केंद्र/राज्य शासन अर्थसहाय्यिता / विद्यार्थी वैयक्तिक लाभाच्या योजना/स्वरूप व कार्यपध्दती (प्राथमिक व माध्यमिक स्तरावरील).	२०	
	२) सर्व शिक्षा अभियान व राष्ट्रीय माध्यमिक शिक्षा अभियान.		
	३) मानव विकास अभियान (शिक्षण संबंधित).		
	४) प्रगत शैक्षणिक महाराष्ट्र कार्यक्रम.		
क.	राष्ट्रीय अभ्यासक्रम आराखडा (एन.सी.एफ. २००५), राज्य अभ्यासक्रम आराखडा (एस.सी.एफ. २०१०) प्राथमिक, माध्यमिक, उच्च माध्यमिक, डी.एल.इ.डी, पदविका/ पदवी (बी.एड.) अभ्यासक्रम व मूल्यमापन, शिक्षणातील नवीन प्रवाह .	१०	
ड.	संगणक व माहिती तंत्रज्ञान — शैक्षणिक क्षेत्रातील संगणकाचा वापर, डाटा कम्युनिकेशन, नेटवर्कींग आणि वेब टेक्नॉलॉजी, शासनाचे कार्यक्रम — मिडीया लॅब एशिया, विद्या वाहिनी, ज्ञान वाहिनी, सामुहिक माहिती केंद्र, ई-गव्हर्नन्स, शालार्थ, सरल प्रणाली, U-DISE, DBT, व्हर्च्युअल क्लासरूम, डिजिटल —स्कूल, दैनंदिन माहिती देवाण-घेवाण तंत्र — ई-मेल, व्हॉट्स -अप, स्काईप.	१०	
५.	१. महाराष्ट्र जिल्हा परिषद व पंचायत समिती अधिनियम, १९६१. २. महाराष्ट्र ग्रामपंचायत अधिनियम, १९६६ व पंचायतराज व्यवस्थापन - ग्रामपंचायती, पंचायत समित्या, जिल्हा परिषदा. ३. महानगरपालिका, नगर पालिका, नगर परिषद, नगर पंचायत, कामकाज (कायदे).	शिक्षणा संबंधित तरतूदी	२०
६.	१) मुंबई वित्तीय नियम, १९५९ (प्रकरण १, २, ७, ९, ११ व १२). २) महाराष्ट्र अर्थसंकल्प नियमपुस्तिका . ३) महाराष्ट्र आकस्मिक खर्च नियम, १९६५. ४) महाराष्ट्र कोषगार नियम, १९६८ . ५) शासकीय विभागांनी करावयाच्या कार्यालयीन खरेदीसाठीच्या कार्यपध्दतीची नियम पुस्तिका (शासन निर्णय दिनांक ३०.१०.२०१५).		३०

दिनांक : २५/४/२०१७

अवर सचिव
महाराष्ट्र लोकसेवा आयोग